

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

2010/2272(INI)

24.3.2011

ONTWERPVERSLAG

over mobiliteit en inclusie van mensen met een handicap en de Europese strategie voor mensen met een handicap 2010-2020
(2010/2272(INI))

Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

Rapporteur: **Ádám Kósa**

PR_INI

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	9

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over mobiliteit en inclusie van mensen met een handicap en de Europese strategie voor mensen met een handicap 2010-2020 (2010/2272(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien het Europees Handvest van de grondrechten¹,
- gezien het Gemeenschapshandvest van de sociale grondrechten van de werkenden²,
- gezien Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep³,
- gezien de mededeling van de Commissie van 12 mei 2000 "Naar een Europa zonder drempels voor mensen met een functiebeperking" (COM(2000)0284),
- gezien de mededeling van de Commissie van 25 september 2001 "e-Europa 2002: Toegankelijkheid van websites van de overheid en de inhoud ervan (COM(2001)0529),
- gezien de internationale classificatie inzake functioneren, handicap en gezondheid (ICF) van de Wereldgezondheidsorganisatie van 22 mei 2001 (resolutie 54.21 van de vergadering van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHA)),
- gezien de mededeling van de Commissie van 30 november 2003 over gelijke kansen voor personen met een handicap: een Europees actieplan" (COM(2003)0650),
- gezien de mededeling van de Europese Commissie van 24 januari 2003 "Naar een wettelijk bindend instrument van de Verenigde Naties ter bevordering en bescherming van de rechten en de waardigheid van personen met een handicap" (COM(2003)0016),
- gezien het Groenboek van de Commissie van 16 maart 2005 "Demografische veranderingen: naar een nieuwe solidariteit tussen de generaties" (COM(2005)0094),
- gezien de mededeling van de Commissie van 26 november 2007 over "de situatie van personen met een handicap in de Europese Unie: het Europees Actieplan 2008-2009" (COM(2007)0738),
- gezien het voorstel van de Commissie voor een richtlijn van de Raad betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid (COM(2008)0426),
- gezien de mededeling van de Commissie van 15 november 2010 "Europese strategie inzake handicaps 2010-2020: Een hernieuwd engagement voor een onbelemmerd Europa"

¹ PB C 54 van 25.2.2000.

² Aangenomen door de Europese Raad op 18 december 1989.

³ PB L 303 van 2.12.2000, blz. 16.

(COM(2010)0636),

- gezien het voorstel voor een besluit van de Raad (COM(2008)0530) en onder verwijzing naar zijn standpunt van 24 april 2009 over de sluiting door de Europese Gemeenschap van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap¹,
 - gezien het facultatief protocol bij het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap ("het facultatief protocol"), dat is goedgekeurd op 13 december 2006²,
 - gezien het voorstel voor een besluit van de Raad (COM(2008)0530) en onder verwijzing naar zijn standpunt van 24 april 2009 over de sluiting door de Europese Gemeenschap van het facultatief protocol bij het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap³,
 - gezien het voorstel van de Commissie voor een besluit van de Raad betreffende de "richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten - Deel II van de geïntegreerde richtsnoeren van Europa 2020" (COM(2010)0193) van 27 april 2010 en onder verwijzing naar het standpunt van het Europees Parlement van 8 september 2010 hierover⁴,
 - gelet op artikel 48 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken en de adviezen van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid en de Commissie verzoekschriften (A7-0000/2011),
- A. overwegende dat mensen met een handicap als volwaardige burgers gelijke rechten hebben en er niet getornd kan worden aan hun waardigheid en hun recht op gelijke behandeling, zelfstandig wonen en volledige deelname aan de samenleving,
- B. overwegende dat meer dan 80 miljoen personen, ofwel circa 16% van de actieve bevolking van de Europese Unie een handicap heeft, waaronder personen met autisme, en dat de werkloosheid onder gehandicapten onaanvaardbaar hoog blijft, namelijk twee maal zo hoog als onder mensen zonder handicap, en de oorzaak kan zijn van maatschappelijke uitsluiting,
- C. overwegende dat de bescherming tegen discriminatie op grond van een handicap niet verder strekt dan het terrein van arbeid, beroep en beroepsopleiding (Richtlijn 2000/78/EG),
- D. overwegende dat beleidsmaatregelen voor mensen met een handicap vaak onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen, en daarom gebaseerd zijn op de nationale traditie en sociale gewoonten, alsook op de economische ontwikkeling en situatie,

¹ PB C 184 E van 8.7.2010, blz. 413.

² Verenigde Naties, Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, goedgekeurd op 13.12.2006

³ OJ C 184E, 8.7.2010, p.414.

⁴ Aangenomen teksten, P7_TA(2010)0309.

- E. overwegende dat er een nauw verband is tussen (fysieke) mobiliteit en (maatschappelijke) inclusie, in het bijzonder als het gaat om vrije communicatie (communicatiemiddelen en toegang tot communicatie) alsook gebarentalen en vrij verkeer op alle levensgebieden, met het oog op volledige deelname aan de samenleving,
- F. overwegende dat mensen met een handicap recht hebben op een voldoende niveau van gemeenschapsdiensten ter ondersteuning van zelfstandig wonen, persoonlijke assistentie, economische en sociale onafhankelijkheid en volledige deelname aan de samenleving,
- G. overwegende dat barrières in de toegang tot diensten en goederen voor iedereen belangrijke obstakels betekenen voor mensen met een handicap,
- H. overwegende dat mensen met een handicap te maken hebben met discriminatie in onderwijs en opleiding, waaronder ook valt de falende vroegtijdige onderkenning en interventie voor kinderen en leerlingen met een handicap, en dat daarom hun arbeidskansen zeer beperkt zijn,

Doelstellingen

1. benadrukt dat de financiële uitgaven en economische investeringen in mensen met een handicap investeringen zijn die op de lange termijn renderen voor het welzijn van iedereen en voor een duurzaam geïntegreerde samenleving;
2. constateert dat er een intrinsieke solidariteit is in de Europese samenlevingen, waarbij volledig onderkend wordt dat er aanpassingen nodig zijn voor mensen met een 'lichte' handicap; wijst er echter op dat mensen met een ernstige of meervoudige handicap meer ondersteuning nodig hebben op grond van de rechten van de mens en de menselijke waardigheid;
3. onderstreept het belang van de doelstellingen van de hernieuwde Europese strategie voor mensen met een handicap 2010-2020 (ESH) en dringt met name aan op een concretere omschrijving van acties voor alle bestuurlijke niveaus;
4. benadrukt dat er een nieuwe efficiënte benadering van handicaps gevonden moet worden, om te beginnen met een effectiever mechanisme voor de coördinatie van en het toezicht op de uitvoering van de ESH;
5. wijst erop dat een duurzame samenleving waarin mensen een langere levensverwachting in goede gezondheid hebben, ook moet betekenen dat de omgeving van tevoren kan worden aangepast aan de behoeften van mensen met een handicap, door een betere toegang tot goederen en diensten;

Burgerrechten en mensenrechten

6. dringt erop aan dat het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het concept 'Design for all' worden nageleefd;
7. vestigt de aandacht op het feit dat vele mensen met een handicap geconfronteerd worden met discriminatie doordat zij niet als gelijk worden erkend ten aanzien van de wet en

justitie en roept de lidstaten op deze tekortkomingen op te heffen, ook met betrekking tot het kiesrecht en het overheidsoptreden bij natuurlijke en door de mens veroorzaakte rampen;

8. benadrukt dat mensen met een verstandelijke handicap bijzonder kwetsbaar zijn voor misbruik en geweld, en roept de lidstaten op een controlemechanisme op te zetten om eerbiediging van de mensenrechten en vrijheden van mensen die in instellingen verblijven, en in het bijzonder gehandicapte vrouwen, te garanderen;

Gegevensverzameling en raadpleging van betrokkenen

9. wijst erop dat tot dusver consistente gegevens over gehandicaptenbeleid en diensten voor mensen met een handicap in de lidstaten, met inbegrip van aantallen en kwaliteit van woonvoorzieningen, niet of slechts beperkt voorhanden zijn;
10. geeft uiting aan zijn teleurstelling over de beperkte participatie van mensen met een handicap bij de verzameling van gegevens en raadpleging en is van mening dat uit het feit dat er 336 antwoorden uit het maatschappelijk middenveld ontvangen zijn op de raadpleging door de Commissie via de centrale raadplegingswebsite van de Commissie in 2009 blijkt dat de voorlichtingscampagne de doelgroepen niet heeft bereikt;
11. verzoekt de Commissie de samenwerking tussen de lidstaten te versterken, in het bijzonder op het vlak van verzameling van vergelijkbare gegevens; benadrukt dat gegevensverzameling over handicaps niet alleen betrekking moet hebben op de medische aspecten, maar ook op sociale en omgevingsaspecten;

Demografische veranderingen en een toegankelijke omgeving

12. wijst erop dat de demografische verandering ook kan bijdragen tot verbetering van de situatie van mensen met een handicap, aangezien diensten en oplossingen voor ouderen voor een groot deel onontbeerlijk zijn voor mensen met een handicap;
13. merkt op dat dit niet mag leiden tot concurrentie tussen beide bevolkingsgroepen, maar gezien kan worden als een bijdrage aan innovaties die zorgen voor groei van de werkgelegenheid en sociale ontwikkeling in de lidstaten;
14. verzoekt de Commissie en de lidstaten de toepassing van artikel 16 van Richtlijn 1083/2006/EG te overdenken en te evalueren, evenals de inspanningen inzake toegankelijkheid, in het licht van eventuele bijdragen uit de Europese Structuurfondsen, in het bijzonder het Europees Sociaal Fonds;

Vrij verkeer en toegankelijke diensten

15. erkent dat vrij verkeer een grondrecht is in de Europese Unie; benadrukt dat dit recht een positieve invloed heeft op de levenskwaliteit en de participatie in de samenleving van mensen met een handicap;
16. merkt op dat een wederzijds erkende parkeerkaart voor mensen met een handicap en een uniform EU-handvest voor de rechten van reizigers belangrijk zijn voor de inclusie van

mensen met een handicap in de samenleving;

17. benadrukt dat innovatieve en op kennis gebaseerde economieën zich niet kunnen ontwikkelen zonder toegankelijke inhoud en opmaak voor mensen met een handicap, bijvoorbeeld toegankelijke webpagina's voor blinden en toegankelijke inhoud en diensten voor mensen die gebruik maken van gebarentaal;
18. verzoekt de Commissie en de lidstaten de toegankelijkheid van diensten te verhogen via gratis octrooien, normalisatiemandaten en goedkope software, alsmede kerninitiatieven van EU2020 om de doelstellingen van EU2020 te bereiken;

Gelijke kansen

19. bevestigt nogmaals dat mensen met verschillende handicaps over inherent aangepaste middelen moeten kunnen beschikken zodat zij in staat zijn goederen en diensten te kopen;
20. bevestigt dat producten, goederen en diensten, met inbegrip van gewijzigde versies ervan, niet discriminerende mogen zijn en daarom niet speciaal voor mensen met een handicap anders geprijsd mogen zijn; meent voorts dat de Europese openbare aanbestedingsprocedures herzien moeten worden;
21. bevestigt dat KMO's kunnen bijdragen aan de situatie van mensen met een handicap, in het bijzonder als zij betere kansen hebben bij openbare aanbestedingen; meent derhalve dat KMO's meer relevante informatie moeten krijgen over mensen met een handicap;
22. benadrukt dat beschutte werkplaatsen en geïntegreerde werkplekken even waardevolle oplossingen kunnen zijn om mensen met verschillende handicaps te laten werken, met gebruikmaking van redelijke aanpassingen;
23. dringt erop aan dat de bestaande lacunes in de huidige EU-discriminatiewetgeving betreffende de bescherming tegen discriminatie op grond van een handicap, die momenteel beperkt is tot arbeid, beroep en beroepsopleiding (2000/78/EG), worden gedicht;

Investerings in mensen met een handicap

24. verklaart dat de huidige onderwijs- en opleidingssystemen in het algemeen niet het hoge uitvalpercentage van mensen met een handicap kunnen voorkomen; benadrukt dat dit leidt tot een sterke benadeelde positie, maatschappelijk en op de arbeidsmarkt, van mensen met een handicap, vooral in de huidige economische crisis;
25. bevestigt dat alle inspanningen gericht moeten zijn op inclusief onderwijs; meent dat het daarom benadrukt moet worden in het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding ("ET 2020"), alsmede het kerninitiatief 'nieuwe vaardigheden en banen' van EU2020; wijst bovendien op de behoefte aan nieuwe en geschikte richtsnoeren en een adequaat gebruik van IT op scholen en thuis in het kader van persoonlijke en op maat gesneden hulp;
26. benadrukt dat maatschappelijk verantwoord ondernemen ook een belangrijke impuls kan

geven voor verbetering van de situatie van mensen met een handicap; verzoekt bedrijven en betrokkenen positieve praktijken op dit gebied te steunen en toe te passen;

27. verklaart dat opleiding van ambtenaren van de Europese instellingen alsook van de lidstaten over het ontvangen en informeren van mensen met een handicap sterker moeten worden gestimuleerd en dat de toegang tot openbare juridisch documenten en procedures een cruciale kwestie is;
28. verzoekt de Commissie en de lidstaten meer algemene voorlichting aan ouders met gehandicapte kinderen te bieden om vroegtijdige onderkenning en ondersteuning en open oplossingen, aangepast aan hun behoeften mogelijk te maken;

Armoedebestrijding

29. verklaart dat mensen met een handicap meer dan gemiddeld kans hebben om in armoede te leven; stelt dat ongeveer 80 miljoen mensen met een handicap arm zijn, waaronder een miljoen doven;
30. bevestigt, onder verwijzing naar de impulsen van het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, dat vermindering van de armoede niet mogelijk is zonder de integratie van mensen met een handicap op de arbeidsmarkt en aanpassing van het inkomensbeleid met betrekking tot invaliditeits- en arbeidsongeschiktheidspensioenen; wijst erop dat deze laatste ook stigmatiserend zijn;

Voortzetting van maatschappelijk duurzame benadering, gebaseerd op de mensenrechten

31. verzoekt de lidstaten en de Commissie het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD) alsook de facultatieve protocollen snel te ratificeren en implementeren;
32. verzoekt de lidstaten hun acties en nationale programma's en strategieën met betrekking tot personen met een handicap binnen de tijdspanne en het kader van de ESH in overeenstemming met EU 2020-strategie te (her)overwegen;
33. verzoekt de Commissie in het geplande Groenboek over de hervorming van openbare aanbestedingen uitdrukkelijker te refereren aan handicaps;
34. roept de lidstaten op om zoveel mogelijk adequate maatregelen en op maat gesneden instrumenten, los van het medische aspect, voor een hoger niveau van zelfstandig leven te ondersteunen om gelijke kansen en actief leven te verzekeren;
35. verzoekt de Europese Commissie concrete, adequate en meer gedetailleerde acties alsook controlemechanismes voor alle bestuurlijke niveaus ten aanzien van de uitvoering van ESH uit te werken;
36. verzoekt de Commissie haar Europese toegankelijkheidswet te presenteren, conform haar toezegging in de ESH;
37. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Commissie, de Raad, alsmede de regeringen en de parlementen van de lidstaten.

TOELICHTING

SAMENVATTING

De rapporteur anticipeert op de volgende maatregelen die zullen worden genomen om een duurzame samenleving te verwezenlijken, uitgaande van een benadering op basis van de rechten van de mens, in overeenstemming met het besluit van het Parlement. Allereerst moeten de lidstaten niet alleen het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap en de facultatieve protocollen tekenen en ratificeren, zij moeten tevens nationaal beleid en strategieën ontwikkelen, die overeenstemmen met de Europese strategie voor mensen met een handicap (ESH) en de EU 2020-strategie, en bestaande nationale documenten over dit onderwerp herzien. In deze context moet de verandering naar zorg en diensten op maat, gericht op de ondersteuning van zelfstandig wonen, worden toegejuicht, aangezien een geformaliseerd systeem met weinig flexibiliteit voor de ondersteuning van individuele behoeften weinig zinvol is als het gaat om de verwezenlijking van de doelstellingen van de EU-2020-strategie. Het actieplan van de Commissie voor de periode tot 2015, in samenhang met de EHS, is een stap in de juiste richting, maar er moet meer steun komen voor maatregelen met concretere termijnen en programmaonderdelen die de uitvoering gaan verbeteren.

Volgens de visie van de rapporteur moeten de Europese Instellingen twee bijzonder belangrijke doelen op wetgevingsgebied nastreven, naast de herziening van de Structuurfondsen, en in dat kader zo snel mogelijk een uitgewerkt concept en een ontwerptekst presenteren van de Europese Toegankelijkheidswet, als genoemd in de ESH, en tevens mensen met een handicap als benadeelde maatschappelijke groep opnemen in de wetgeving inzake openbare aanbestedingen.

UITGANGSSITUATIE

Het Europees Parlement heeft veel aandacht geschonken aan de situatie van mensen met een handicap en heeft een belangrijke aantal resoluties over de integratie van mensen met een handicap en de erkenning en bescherming van hun rechten aangenomen, waarin de lidstaten worden opgeroepen wettelijke normen en EU-wetgeving in te voeren. Er zijn nog steeds Europarlementariërs die actief zijn op dit gebied, en zonder hen zouden we nu nergens zijn.

De rapporteur heeft zich niet alleen geëngageerd voor mensen met een handicap, maar heeft zelf ook een handicap, en heeft zelf hiervan de nadelen, die een grote impact hebben op de levenskwaliteit, ondervonden en ondervindt die nog steeds.

Zijn engagement omvat ook een nieuwe benadering, waarin niet alleen plaats is voor de tot dusver bereikte resultaten maar ook voor een nieuwe koers en potentiële perspectieven, gericht op een duurzaam, concurrerend en innovatief Europa.

Het fundamentele uitgangspunt van het verslag is dat de nieuwe en bestaande generatie van mensenrechten van mensen met een handicap moet worden bekrachtigd. Niemand trekt in twijfel dat mensen met een handicap mensenrechten hebben, maar de praktische toepassing

ervan wordt belemmerd door obstakels in de omgeving - deels fysieke, deels sociale - met inbegrip van slecht toegankelijke diensten en producten. Bepaalde concepten krijgen soms meer aandacht, bijvoorbeeld de noodzaak van gemeenschapsdiensten, het recht op individuele assistentie voor economische en sociale onafhankelijkheid, de erkenning van het belang van gebarentaal en de aanvaarding van de 'Design for all'-principe met als doel zelfstandig wonen mogelijk te maken. Bijzondere nadruk wordt gelegd op de rechten van kinderen met een handicap en hun ouders (van wie de meesten geen handicap hebben), met steun voor vroege ontwikkeling als eerste investering in de toekomst.

In lijn met de EU 2020-strategie, is een van de belangrijkste doelstellingen - zo niet de belangrijkste - het vergroten van de werkgelegenheid voor de bijna 80 miljoen mensen met een handicap in de EU en de zo snel mogelijke opheffing van de barrières waardoor zij gediscrimineerd worden. Op dit moment heeft slechts een fractie van de mensen met een handicap in de EU een baan of kans op een baan, en zeer waarschijnlijk bevindt een aantal van hen zich in een positie van maatschappelijk uitsluiting. De participatiegraad onder mensen met een handicap en met een veranderde arbeidsgeschiktheid is doorgaans laag in de gehele EU: 30 à 40% van de mensen met een handicap heeft een baan; in de armere lidstaten is de situatie nog erger, en de participatiegraad zal met circa 1% per jaar moeten stijgen om het streefdoel van 75% van de EU 2020-strategie te halen. Intussen zullen 12 miljoen banen die geschikt zijn voor laaggekwalificeerde werknemers voor 2020 verdwenen zijn.

Verwijzend naar de titel van het verslag, wil de rapporteur laten zien dat mobiliteit van personen met een handicap - met inbegrip van toegang tot communicatie als middel voor het mobiliseren van ideeën en zelfexpressie - en sociale inclusie niet twee losse zaken en niet alleen maar twee elkaar versterkende factoren zijn, maar twee volwaardige fundamenten van een op de mensenrechten gebaseerde aanpak voor de verbetering van gelijke kansen voor mensen met een handicap. Wat betreft het tweede deel van de titel: het Europees Parlement moet reageren op de doelstellingen van de nieuwe Europese strategie inzake voor mensen met een handicap voor de komende tien jaar, die de Commissie in november vorig jaar heeft gepubliceerd ter vervanging voor de vorige EU-strategie voor zeven jaar, alsmede op de maatregelen die in de bijlage zijn opgenomen.

SPECIFIEKE MOTIVERING

Doelstellingen

In een duurzame, concurrerende en innovatieve samenleving, moet de nadruk liggen op de langetermijninvesteringen voor mensen met een handicap in plaats van op uitgaven voor de korte termijn. Een samenleving waarin veel mensen werken, die daarmee de stabiliteit van het pensioenstelsel garanderen, is duurzaam. Een samenleving waarin barrières kunnen worden overwonnen, omdat het mogelijk is deze te transformeren, en waar het leven van mensen niet wordt bepaald door de situatie waarin ze geboren zijn, met andere woorden waarin sociale mobiliteit mogelijk is, is meer concurrerend. En een samenleving is innovatief wanneer er oplossingen die niet primair op sociale acceptatie zijn gebaseerd en die beantwoorden aan individuele behoeften en kosteneffectief zijn, bestaan voor de sociale integratie van personen met een handicap wanneer zij erin slagen zelfstandig te leven.

We moeten een onderscheid maken tussen de verschillende vormen van steun, aangepast aan de behoeften van mensen met een handicap, strikt op basis van de stimulansen ten aanzien

van verschillende soorten van actieve en passieve zorg. Het doel is in de eerste plaats dat mensen met verschillende soorten en mate van handicaps assistentie krijgen die meer individueel op maat is, op basis van de resultaten en ervaringen van de meest recente wetenschappelijke studies en consumentenonderzoeken, met inbegrip van het nieuwe classificatiesysteem van de WHO, die ook rekening houdt met omgevingsfactoren bij het bepalen van de functionaliteit van een persoon met een handicap, en ten tweede dat er zo weinig mogelijk persoonlijke assistentie nodig is in een echt obstakelvrije omgeving, die ook een betere toegang tot diensten en producten inhoudt.

Voor de uitvoering van de EHS is er meer gedetailleerde informatie nodig, en voor het toezicht op de uitvoering moeten preciezere termijnen en mechanismes worden vastgesteld. De diverse overlegorganen die nog niet betrokken zijn geweest, kunnen een belangrijke rol spelen, en de planning en uitvoering van een nauwere coördinatie op beroepsvlak faciliteren.

Burgerrechten en mensenrechten

Het Europees Parlement heeft zich niet verbonden tot het EU-handvest van de grondrechten; daarnaast meent het dat 'Design for all' als concept en als planningsmethodologie moet worden ondersteund om een uitgebreidere toegankelijkheid te realiseren.

Gegevensverzameling en raadpleging van betrokkenen

Volgens de professionele organisatie die door de Commissie is geraadpleegd (de Academic Network of European Disability experts (ANED)), zijn definities en gegevens met betrekking tot mensen met een handicap niet alleen onvolledig, maar in veel gevallen niet goed worden vergelijkbaar. Er is een significant gebrek aan gegevens op een van de meest cruciale gebieden, en er bestaan weinig betrouwbare gegevens over aantallen, situatie en zorg met betrekking tot mensen met een handicap die in een instelling leven. Er moeten gelden komen voor onderzoek om de hiaten in het bestand van sociale gegevens op te vullen.

Demografische veranderingen en een omgeving zonder barrières

In de context van demografische veranderingen wordt zelden gerept over de ongekende uitdagingen waarmee mensen in een vergrijzende samenleving zullen worden geconfronteerd, en het feit dat het aantal afhankelijke personen zal verdubbelen, met alle onvoorziene gevolgen van dien. Dit toekomstbeeld wordt geschraagd door de prognoses van EUROSTAT, waaruit blijkt dat het aantal afhankelijke personen voor 2050 zal verdubbelen, een tendens die zich vooral in Duitsland en Italië zal voordoen, alsook in de landen van Midden- en Oost-Europa die tot de EU zijn toegetreden. De hogere pensioengerechtigde leeftijd – zelfs indien die samengaat met een gezondere levensstijl – zal grote veranderingen in de eisen ten aanzien van de omgeving en de toegang tot diensten met zich meebrengen. Er zal meer belang worden gehecht aan zelfstandig wonen, aangezien het verwachte gebrek aan personeel in de sociale en medische sectoren tot een verhoging van de kosten van deze diensten zal leiden.

Vrij verkeer en toegankelijke diensten

Het beginsel van vrij verkeer is een grondrecht in de Europese Unie; derhalve is goed toegankelijk openbaar en particulier vervoer nodig, dat ook de harmonisatie van parkeerkaarten in de lidstaten inhoudt, in overeenstemming met de EHS-doelstellingen,

alsmede de ontwikkeling van een geharmoniseerd wettelijk passagiershandvest, waarvoor de rapporteur zich al lange tijd sterk maakt, zodat iedereen veilig en comfortabel kan reizen in alle vormen van vervoer.

Daarnaast moeten websites gebruikersvriendelijk worden gemaakt voor blinden, en moeten er elektronisch toegankelijke online diensten voor gebarentaal komen, alsmede adequate normen, gratis software en oplossingen voor de vergroting van de digitale geletterdheid, die uitvoering moeten geven aan de eerdere e-Europa-initiatieven.

Gelijke kansen

Gelijkheid van kansen is niet hetzelfde als gelijke kansen van hetzelfde soort, aangezien deze niet voldoen voor het maatschappelijk doel van integratie. Kansen zijn gelijk als dezelfde inspanningen leiden tot vergelijkbare resultaten, onder adequate, specifieke voorwaarden en middelen, die verzekerd kunnen worden door wijzigende factoren, die irrelevant zijn voor het bereiken van de uiteindelijke, aan werk gerelateerde resultaten.

Gelijke kansen zijn ondenkbaar zonder een uniforme toegang in financiële zin tot producten en diensten voor iedereen. De productietechnologie schept de mogelijkheid voor een kosteneffectieve diversificatie, zodat mensen met een handicap geen extra kosten hoeven te maken, louter omdat zij andere behoeften hebben.

KMO's hebben een bijzonder belangrijke rol in de bevordering van sociale inclusie, die ondersteund kan worden door het geven van informatie over het in dienst nemen van mensen met een handicap; daarnaast nemen zij deel aan openbare aanbestedingen, en produceren producten en diensten met medewerking van mensen met een handicap, waarmee hun concurrentievermogen wordt vergroot.

Investeren in mensen met een handicap

De huidige onderwijs- en opleidingssystemen zijn onvoldoende voorbereid om in te spelen op de behoeften van mensen met een handicap, en er is een hoge uitval van leerlingen en studenten met een handicap. Bijvoorbeeld in Denemarken, een van de meest geavanceerde lidstaten op dit gebied, gaat 44% van de jongeren met een handicap naar het middelbaar onderwijs, tegenover een cijfer van 75% voor jongeren zonder handicap. Ongeveer 5% van mensen met een handicap heeft een diploma in het hoger onderwijs – hetgeen uitzonderlijk laag is.

De bestrijding van de armoede

80 miljoen mensen met een handicap wordt bedreigd met armoede, waaronder 1 miljoen dove mensen die kans lopen op maatschappelijke uitsluiting. Volgens de OESO leeft 1 op de 4 mensen met een handicap in armoede. Tegelijkertijd is de dreigende armoede een stigma, en daarom moeten uitkeringen en vergoedingen voor mensen met een handicap worden gewaarborgd voor degenen die onvoldoende inkomsten hebben.